

Одржувајте го вашето бебе на вистинскиот пат

0–17 недели

Мајчиното млеко е најдобра исхрана за вашето бебе.

Ексклузивно или целосно доење се препорачува најмалку во првите 17 недели.

Ако доењето не е можно, консултирајте се со здравствен работник за безбедни алтернативи.

Научете да ги препознавате сигналите за хранење кај вашето бебе.

Раните знаци на глад вклучуваат мрдање, барање на дојка и движења на цицање.

Кога вашето бебе е сито, може да ја сврти главата настрана, да ја затвори устата, да забави со цицањето или да засpie.

Плачењето не секогаш значи дека бебето е гладно; можеби само има потреба од смирување и поддршка!

17–26 недели

Цврстата храна треба да се воведува заедно со мајчино млеко или адаптирано млеко...

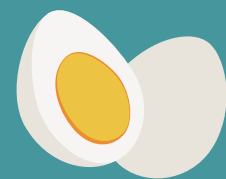
... во било кое време од 17-та недела, и треба да започне најдоцна до 26-та недела. Знаци дека вашето бебе е подготвено за воведување цврста храна се: **ставање на рацете во уста, помало оттурнување на храната со јазикот, интерес за храна, добра контрола на главата и вратот и седење со поддршка.** Бебињата се развиваат со различно темпо, а некои вештини (како јадење со прсти) се развиваат подоцна од други.

Започнете со храни со текстура соодветна за возраста — како мазни пиреа или мека храна што може да се фати (за самостојно хранење).

Дајте приоритет на храна богата со железо, вклучувајќи меко месо, пире од мешунки или житарки збогатени со железо. Од околу 4–6 месеци, на бебињата им е потребно железо од храната како поддршка на здрав раст и развој на мозокот.

Постепено нудете разновидна храна, вклучувајќи зеленчук (вклучително и горчливи зеленчуци), овошје и житарки, за да му помогнете на бебето да се навикне на различни вкусови и текстури. Понекогаш се потребни повеќе обиди за бебето да прифати нова храна, особено ако има горчлив вкус — затоа не се откажувајте ако бебето не ја сака веднаш.

Воведувајте ги честите алергени намирници...

...рано и во безбедна форма, како добро сварено јајце или путер од кикирики, освен ако вашиот здравствен работник не советува поинаку.

НЕ додавајте шеќер или сол во храната на бебето!

6-9 месеци

Преминете кон храна со погуста, гмечена или со грутки како што бебето станува посигурно.

Обидете се да не останете предолго само на пиреа. Кога бебето е подготвено, понудете мека храна за јадење со прсти за да го поттикнете самостојното хранење — тоа помага во развој на вештини и самодоверба. **Нудете храна со разновидни на вкусови и текстури.** Бебињата често имаат потреба од повторни пробувања за да прифатат нова храна — тоа е нормално.

Мајчиното млеко треба да се нуди заедно со храната...

...како главен напиток, а адаптираното млеко е следната најдобра опција. Мали количини животинско млеко може да се додаваат во храната.

Нудете мали количини вода од отворена чаша или чаша за учење (со клун, сламка) заедно со оброците. Како што се развиваат вкусовите, нудењето главно вода помага да се намали преференцијата за слатки пијалоци.

9-12 месеци

Од околу 9-тиот месец...

...многу бебиња можат полесно сами да се хранат, да пијат од чаша со двете раце и да уживаат во семејна храна која е прилагодена да биде мека и безбедна.

Избегнувајте користење на животинско млеко како главен напиток пред 12 месеци. Полномасното животинско млеко треба да се користи само ако мајчиното или адаптираното млеко не се достапни. Може да вклучите млечни производи како јогурт и сирење во исхраната.

До 12 месеци...

...вашето бебе треба претежно да пие од чаша наместо од шише.

По 12 месеци, кравјото млеко како главен напиток треба да се **ограничи на околу 500 ml** дневно за да не го засити бебето на сметка на по хранлива храна. Чистата вода треба да биде главниот пијалок.

Продолжете секојдневно да давате храна богата со железо.

СЕКОГАШ !

- Храната треба да биде мека и соодветно исечена
- Избегнувајте овошни сокови и засладени пијалоци — шеќерите во пијалоците лесно се конзумираат, но не помагаат бебето да се засити — вода, мајчино млеко и адаптирано млеко се најдобар избор
- Следете и реагирајте на сигналите за глад и ситост кај бебето
- Избегнувајте користење на храна за смирување на плачење или пак како награда
- Научете ја разликата помеѓу задавување (што е често) и гушење (итна состојба што бара итна помош) за да го направите хранењето безбедно

